

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้ และการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัย ในการทำนายการถูกกีดกันทางสังคมและการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม เพื่อศึกษาอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้ และการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัย ในการทำนายการถูกกีดกันทางสังคมและการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม โดยมีความหลงตนเองเป็นตัวแปรกำกับ เพื่อสำรวจอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้ และการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัย ในการทำนายการถูกกีดกันทางสังคมและการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมในกลุ่มที่มีขนาดของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ และเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความหลงตนเองกับการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยที่วัดโดยการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำ 3 ประเภท ได้แก่ คำที่สะท้อนมิติเน้นตนเอง คำที่สะท้อนมิติเน้นความสัมพันธ์ และคำที่สะท้อนมิติเน้นตนเองและมิติเน้นความสัมพันธ์พอ ๆ กัน

สมมติฐานการวิจัย

1. โมเดลสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. การเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้มีอิทธิพลทางลบต่อการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม
3. การเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้มีอิทธิพลทางลบต่อการถูกกีดกันทางสังคม
4. การเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยมีอิทธิพลทางลบต่อการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม
5. การเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยมีอิทธิพลทางลบต่อการถูกกีดกันทางสังคม
6. การเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยมีอิทธิพลต่อการถูกกีดกันทางสังคมมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้
7. การเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้มีอิทธิพลต่อการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัย

8. ความหลงตนเองมีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและการถูกกีดกันทางสังคม
  - 8.1 ความหลงตนเองมีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้และการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม
  - 8.2 ความหลงตนเองมีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้และการถูกกีดกันทางสังคม
  - 8.3 ความหลงตนเองมีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยและการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม
  - 8.4 ความหลงตนเองมีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยและการถูกกีดกันทางสังคม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 412 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 132 คน และเพศหญิงจำนวน 280 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย มาตรฐานภาวะการเห็นคุณค่าในตนเอง การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำที่สะท้อนมิติเน้นตนเองและมิติเน้นความสัมพันธ์พอ ๆ กัน การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำที่สะท้อนมิติเน้นตนเอง การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำที่สะท้อนมิติเน้นความสัมพันธ์ มาตรฐานการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม มาตรฐานการถูกกีดกันทางสังคม และมาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

1. **มาตรวัดภาวะการเห็นคุณค่าในตนเอง** พัฒนาจากมาตรวัดภาวะการเห็นคุณค่าในตนเอง (The State Self-esteem Scale) ที่พัฒนาต่อจากพิมลรัตน์ ทัศนาศาศ์ (2548) ซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Heatherton และ Polivy (1991) ที่วัดภาวะการเห็นคุณค่าในตนเองใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ (performance) ด้านสังคม (social) และด้านการปรากฏกาย (appearance) ภายใต้การดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์มงคล มณีศรี โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 96 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ห้ข้อกระทงจนได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพจากการวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงทั้งสิ้นจำนวน 36 ข้อ แบ่งเป็นองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ โดยเป็นข้อกระทงทางบวก 15 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 21 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงด้านความสามารถจำนวน 13 ข้อ ข้อกระทงด้านสังคมจำนวน 11 ข้อ ข้อกระทงด้านการปรากฏกายจำนวน 12 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา รวมทั้งฉบับเท่ากับ .90 และกำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ที่ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอย่างไรในขณะนั้น ตั้งแต่ 1 ถึง 5

2. **การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำที่สะท้อนมิติเน้นตนเองและมิติเน้นความสัมพันธ์พอ ๆ กัน** ใช้การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยที่หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) ได้พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Greenwald และ Farnham (2000) โดยใช้คำเป้าหมายสำหรับการจัดประเภทหมวด "ฉัน" ได้แก่ ฉัน ข้าพเจ้า ตน และ ตนเอง และคำเป้าหมายสำหรับการจัดประเภทหมวด "ไม่ใช่ฉัน" ได้แก่ เขา เธอ คุณ และ ท่าน ส่วนคำทางบวกสำหรับการจัดประเภทหมวด "น่าพึงประสงค์" ได้แก่ ดี วิเศษ สวรรค์ เยี่ยม อิศระ และถูกต้อง และคำทางลบสำหรับการจัดประเภทหมวด "ไม่น่าพึงประสงค์" ได้แก่ นรก สงคราม ก้าวร้าว เลวร้าย เลว และทรมาณ จากผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือกับนักศึกษาและกลุ่มคนทำงาน จำนวน 13 คน พบว่า ลำดับของการจับคู่ไม่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการทดสอบแต่ละบล็อก

3. **การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำที่สะท้อนมิติเน้นตนเอง** ใช้โปรแกรมอินควิสิท (Inquisit) เวอร์ชัน 3.0.3.1 โดยใช้คำเป้าหมายเช่นเดียวกับการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำที่สะท้อนมิติเน้นตนเองและมิติเน้นความสัมพันธ์พอ ๆ กัน แต่คัดเลือกคำที่แสดงคุณลักษณะที่รวบรวมจากงานวิจัยในอดีตและการสอบถามบุคคลทั่วไป ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และกลุ่มคนทั่วไป แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และพนักงานบริษัท จำนวน 31 คน จนได้คำที่แสดงคุณลักษณะ 12 คำ แบ่งเป็นคำทางบวกและคำทางลบด้านละ 6 คำ จากนั้นจึงตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยโดยใช้คำที่คัดเลือกแล้วข้างต้นไปทดสอบกับนักศึกษาและกลุ่มคนทำงาน จำนวน 48 คน พบว่า ลำดับของการจับคู่ไม่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการทดสอบแต่ละบล็อก

4. การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำที่สะท้อนมิติเน้นความสัมพันธ์ ใช้โปรแกรม อินควิสิท (Inquisit) เวอร์ชัน 3.0.3.1 โดยใช้คำเป้าหมายเช่นเดียวกับการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำที่สะท้อนมิติเน้นตนเองและมิติเน้นความสัมพันธ์พอ ๆ กัน แต่คัดเลือกคำที่แสดงคุณลักษณะที่รวบรวมจากงานวิจัยในอดีตและการสอบถามบุคคลทั่วไป ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และกลุ่มคนทั่วไป แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และพนักงานบริษัท จำนวน 31 คน จนได้คำที่แสดงคุณลักษณะ 12 คำ แบ่งเป็นคำทางบวกและคำทางลบด้านละ 6 คำ จากนั้นจึงตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยโดยใช้คำที่คัดเลือกแล้วข้างต้นไปทดสอบกับนักศึกษาและกลุ่มคนทำงาน จำนวน 48 คน พบว่า ลำดับของการจับคู่ไม่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการทดสอบแต่ละบลิ็อก

5. มาตรการวัดการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม มาตรการวัดการคาดการณ์การยอมรับจากกลุ่ม (anticipated acceptance from the group) ซึ่งถูกใช้ในงานวิจัยของ Anthony และคณะ (2007) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและการถูกกีดกันทางสังคมตามแนวทฤษฎีมาตรฐานทางสังคม โดยมีการประเมินใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ประเมินความประทับใจของกลุ่มที่มีต่อพวกเขาด้วยข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ และ 2) ประเมินความคิดเห็นของกลุ่มที่มีต่อบุคคลด้วยคุณลักษณะทางบวก 6 คุณลักษณะ การประเมินทั้ง 2 ลักษณะเป็นการประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ที่ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับกลุ่มที่มีต่อตนเองตามการรับรู้อย่างไรในขณะนั้น ตั้งแต่ 1 ถึง 5 ในการศึกษาของ Anthony และคณะ (2007) พบว่า การประเมินในส่วนที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .76 และการประเมินในส่วนที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .88

6. มาตรการวัดการถูกกีดกันทางสังคม มาตรการวัดการถูกกีดกันทางสังคมในงานวิจัยนี้ ใช้แบบประเมินสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวทางของ Leary และคณะ (1995) ที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและการถูกกีดกันทางสังคมตามแนวทฤษฎีมาตรฐานทางสังคม โดยมีการประเมินใน 2 ลักษณะ ได้แก่

1) การประเมินการไม่ยอมรับที่มีต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วยข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ การประเมินในส่วนนี้เป็นการประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ที่ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความรู้สึกที่มีต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่มอย่างไรในขณะนั้น ตั้งแต่ 1 ถึง 5 ในการประเมินส่วนที่ 1 คะแนนการถูกกีดกันทางสังคมในแต่ละข้อของสมาชิกแต่ละคนคิดจากผลรวมโดยเฉลี่ยของการประเมินในแต่ละข้อของสมาชิกคนอื่น ๆ ที่เหลือ แล้วจึงนำคะแนนการถูกกีดกันทางสังคมในแต่ละข้อมารวมกันโดยเฉลี่ยเป็นผลรวมโดยเฉลี่ยของการประเมินการไม่เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกคนอื่น ๆ ของสมาชิกแต่ละคน

และ 2) การเลือกสมาชิกออกจากกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกสมาชิกคนใดคนหนึ่งออกจากกลุ่มในแต่ละข้อ ด้วยข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ การประเมินในส่วนนี้ มีการคิดคะแนนเป็น 1 และ 0 ในการประเมินส่วนที่ 2 คะแนนการถูกกีดกันทางสังคมในแต่ละข้อของสมาชิกแต่ละคนคิดจากผลรวมของการถูกเลือกในแต่ละข้อจากสมาชิกคนอื่น ๆ ที่เหลือ เป็นผลรวมจากการถูกเลือกออกจากกลุ่ม

จากการศึกษานำร่อง พบว่า เมื่อคำนวณผลรวมจากการประเมินของสมาชิกคนอื่น ๆ มาเป็นคะแนนการถูกกีดกันทางสังคมของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละข้อ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยง พบว่า การประเมินในส่วนที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .72 การประเมินในส่วนที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .83 และการประเมินทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .82

6. มาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในงานวิจัยนี้ ใช้มาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่พัฒนาโดยหยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) ผกาทิพย์ ชันติพงศ์ (2552) ธันยธร อนันต์วิโรจน์ (2552) และวันวิสาข์ เอกกรณ์พงษ์ (2551) ในความดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี ซึ่งตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพิ่มเติมโดยกณัฐิกา บรรลือ (2553) และสุธาสินี ใจสมิทธิ์ (2553) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน รวม 48 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมทั้งฉบับเท่ากับ .95 และกำหนดให้เป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ที่ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอย่างไร ตั้งแต่ 1 ถึง 5

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยสามารถสรุปรายละเอียดเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

- 1) ขออนุญาตอาจารย์เก็บข้อมูลนิสิตในรายวิชา 3800101
- 2) กลุ่มตัวอย่างทำมาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง
- 3) กลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มเข้าสู่กลุ่มเพศเดียวกัน กลุ่มละ 4 คน และแจ้งวันเวลาให้ทราบ
- 4) แจ้งกลุ่มตัวอย่างว่า งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการสร้างกลุ่มและรูปแบบของการสื่อสารภายในกลุ่มเพศเดียวกัน และในตอนท้ายจะต้องเลือกสมาชิกออกหนึ่งคนเพื่อร่วมกันทำงานกับสมาชิกที่เหลือต่อไป
- 5) กลุ่มตัวอย่างร่วมกันทำงานในการเหนี่ยวนำความใกล้ชิดทางสัมพันธ์ภาพ

6) สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่เงื่อนไขในการวิจัย 1 ใน 2 เงื่อนไข ซึ่งเป็นการสุ่มสลับลำดับการตอบ
 มาตรการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้และการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัย

7) ตอบมาตรการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม และมาตรการถูกกีดกันทางสังคม
 ตามลำดับ

8) ซีแฉงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (structural equation model หรือ
 SEM) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

1. โมเดลสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. การเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้มีอิทธิพลทางลบต่อการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. การเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้ไม่มีอิทธิพลทางลบต่อการถูกกีดกันทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05
4. การเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยไม่มีอิทธิพลทางลบต่อการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยไม่มีอิทธิพลทางลบต่อการถูกกีดกันทางสังคม อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. การเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยไม่มีอิทธิพลต่อการถูกกีดกันทางสังคมมากกว่าเมื่อ
 เปรียบเทียบกับการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้
7. การเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้มีอิทธิพลต่อการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมมากกว่าเมื่อ
 เปรียบเทียบกับการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัย

8. ความหลงตนเองมีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและการถูกกีดกันทางสังคม
  - 8.1 ความหลงตนเองไม่มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้และการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม
  - 8.2 ความหลงตนเองไม่มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้และการถูกกีดกันทางสังคม
  - 8.3 ความหลงตนเองไม่มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยและการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคม
  - 8.4 ความหลงตนเองมีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยและการถูกกีดกันทางสังคม

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั้งในกระบวนการวิจัยและผลการวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอข้อเสนอแนะในการวิจัยเป็นรายชื่อพร้อมรายละเอียดดังนี้

1. การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยและความเหมาะสมของขนาดกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยมีการจัดกระทำกลุ่มในเชิงทดลองซึ่งใช้ระยะเวลาในแต่ละครั้งค่อนข้างนาน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจึงทำได้จำกัด และทำให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนั้นอาจไม่พอเพียงต่อการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (structural equation model) และเมื่อแยกวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำและสูง และแยกวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มที่มีขนาดของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและสูงแล้วยังทำให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์แต่ละโมเดลน้อยลงด้วย ดังนั้นในครั้งต่อไปอาจลดกระบวนการทดลองลงโดยใช้การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยซึ่งวัดจากการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำเพียงประโยคเดียว เพราะจากผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัย พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่ใช่ตัวแปรกำกับ นั่นก็คือโมเดลการวัด

การเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยในกลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำไม่แตกต่างจากในกลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยด้วยการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยจากประเภทคำแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำและสูง ดังนั้นในการทดลองครั้งหน้าผู้วิจัยจึงอาจใช้การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยด้วยการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยคำประเภทเดียว และเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในการทดลองมากขึ้น

2. การพัฒนามาตรวัดการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมและมาตรวัดการถูกกีดกันทางสังคม

เนื่องจากมาตรวัดการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมและมาตรวัดการถูกกีดกันทางสังคมในการวิจัยครั้งนี้เป็นมาตรวัดที่กลุ่มตัวอย่างต้องตอบหลังจากเข้าสู่กลุ่ม นั่นก็คือมาตรวัดทั้งสองนี้เป็นมาตรวัดที่ใช้ในการจัดกระทำกลุ่มทดลอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถพัฒนามาตรวัดทั้งสองมาตรนี้ได้โดยตรง แต่นำมาตรวัดทั้งสองนี้มาใช้จากการศึกษาของคนอื่น ๆ และรายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาจากผลการศึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงของมาตรทั้งสอง และพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากโมเดลการวัดในแต่ละโมเดลเพื่อตรวจสอบความตรงของมาตรทั้งสองเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยจึงอาจพัฒนามาตรวัดทั้งสองนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและขั้นตอนในการตรวจสอบความเที่ยงและความตรงของมาตรอย่างชัดเจน